L. Kon. 773.
S.

KURENDA SZKOLNA

za miesiąc Październik 1864. r.

№ 10.

L. 576.
S.

Reskrypt Wys. c. k. Prezydyum Komisyi Namiestniczéj z dnia 31. Lipca b. r. L. 3560/praes. tyczący się guwernantek i pomocnic przy publicznych szkołach żeńskich lub prywatnych zakładach wychowawczych, komunikuje się do wiadomości:

Nr. 3560. An das hochwürdige bischöfliche Consistorium hier.

Bei dem großem Einflusse, welchen die Gouvernanten oder Hilfslehrerinen an öffentlichen Mädchenschulen oder an weiblichen Privat-Erziehungs-Instituten auf die weibliche Jugend in erziehlicher Beziehung auszuüben in der Lage sind, erscheint es unumgänglich nothwendig, bei der Aufnahme von Gouvernanten oder Hilfslehrerinnen mit aller Vorsicht zu Werke zu gehen. Nach den bestehenden Vorschriften sollen an den erwähnten Lehranstalten nur solche Individuen als Hülfslehrerinnen oder Gouvernanten verwendet werden, welche die österreichische Staatsbürgerschaft besitzen, für den ihnen übertragenen Unterricht lehrbefähigt und in moralischer und politischer Hinsicht unbescholten sind.

Das hochwürdige bischöfliche Consistorium wird daher ersucht, den unterstehenden weiblichen Lehranstalten zur strengsten Pflicht zu machen, daß sie, wenn sie eine Aushülfslehrerin oder Gouvernante aufnehmen wollen, zuvor beim hochwürdigen bischöflichen Consistorium um die Bewilligung zur Aufnahme dieser Gouvernante oder Aushilfslehrerin unter Nachweisung der Lehrbefähigung, bisherigen Verwendung und moralischen Haltung derselben einschreiten.

Das hochwürdige bischöfliche Consistorium wolle über jedes Einschreiten dieser Art nicht nur über die Lehrbefähigung, sondern auch über die moralische und politische Haltung der aufzunehmenden Gouvernante oder Aushülfslehrerin auf verläßlichem Wege Erkundigungen einziehen und nur wenn diese befriedigend lauten, die Aufnahmsbewilligung ertheilen.

Krakau am 31. Juli 1864.

Obok wielkiego wpływu, jaki guwernantki i pomocnice przy publicznych szkołach żeńskich, lub téż w prywatnych zakładach wychowawczych na uczennice pod względem wychowawczym wywierać zdołają, wszelka oględność w przyjmowaniu guwernantek i pomocnic staje się konieczną.

Według istniejących przepisów takie tylko osoby w pomienionych zakładach naukowych powinny być używane do pomocy, lub za guwernantki, które posiadają prawo obywatelstwa Państwa austryjackiego, do udzielania powierzonego im przedmiotu uzdolnione, a pod względem tak moralnym jak politycznym są nieposzlakowane.

Uprasza się zatém Najprzewielebniejszego biskupiego Konsystorza o ścisłe zobowiązanie podległych sobie żeńskich naukowych zakładów, aby gdy im jaką pomocnicę lub guwernantkę przyjmować wypadnie, uprzednio starały się o przyzwolenie na to Konsystorskie i wykazały ich uzdolnienie do nauczania, dotychczasowe zatrudnienie i moralną konduitę.

Najprzewielebniejszy Konsystorz zechce w każdym takim wypadku nie tylko o uzdolnieniu do nauczania, ale także o moralnéj i politycznéj konduicie zasięgnąć pewnéj wiadomości, i w tym tylko razie, gdy ta zadowalniająco będzie opiewać, udzieli wzmiankowanego pozwolenia.

Z Konsystorza Jlnego Dyjec Krak.

Kraków dnia 31. Sierpnia 1864.

L. 595.

S.

Według Reskryptu W. c. k. Komisyi Namiestniczéj z dnia 5. Sierpnia b. r. do L. 16815, została przy szkole trywialnej w Jaworznie posada pomocnika systemizowaną i pensyą 150. złr. w. a. rocznie wy-

posażoną. Do posagu tego należy nadto dodatek na pomieszkanie w ilości 12. złr. w. a. rocznie i 30. cetnarów węgla kamiennego, które pomocnik co rok na opał pobierać będzie.

W celu obsadzenia téj posady będącej patronatu rządowego, rozpisuje się niniejszem konkurs z oznajmieniem, iż podania o udzielenie takowéj wnoszone być mogą do Konsystorza tutejszego za pośrednictwem właściwych zwierzchności najdalej do dnia 30. Października 1864.

Z Konsystorza Jlngo Dyec. Krak.

Kraków dnia 16. Sierpnia 1864.

L. 601.

S.

Reskrypt Wysokiego c. k. Prezydyum Komisyi Namiestniczéj z dnia 11. Lipca b r. L 4264/praes. tyczący się obsadzenia posad nauczycielskich patronatu prywatnego, komunikuje się Dozorom szkolnym i nauczycielom do wiadomości:

Wenn die Volksschule ihre wichtige Aufgabe lösen soll, so benöthigt sie nicht nur dem Fache gewachsene, sondern auch pflichtgetreue und politisch unbedenkliche Lehrer.

Darum ist es unumgänglich nothwendig, daß der Regierung auf die Besetzung der Lehrerstellen auch an solchen Schulen der unabweisliche Einfluß nicht entzogen werde, wo das Präsentationsrecht Privaten zusteht.

Das hochwürdige bischöfliche Konsistorium wird daher ersucht, so oft demselben eine Präsentation vorgelegt wird, hievon sofort anher die Mittheilung zu machen, worauf man hinsichtlich der moralischen und politischen Haltung des Präsentirten verläßliche Auskünfte einziehen wird.

Das Ergebniß wird man dem hochwürdigen bischöflichen Consistorium bekannt geben und erst, wenn dieses günstig sein sollte, wolle das hochwürdige bischöfliche Consistorium für den Präsentirten das Ernennungsdekret ausstellen und denselben in den Dienst einführen lassen.

Im gegentheiligen Falle wäre der Präsentant aufzufordern, einen andern Kandidaten für den zu besetzenden Lehrposten zu präsentiren.

Krakau am 11. August 1864.

Ażeby szkoła ludowa swoje ważne zadanie mogła spełnić, nauczyciele nie tylko uzdolnieni, ale także w pełnieniu obowiązków gorliwi i w politycznym względzie nieposzlakowani być winni.

Nieodzownie konieczną rzeczą jest zatém, ażeby Rząd także na obsadzenie tych posad nauczycielskich stanowczy wpływ wywierał, których rozdawnictwo osobom prywatnym przysłuża.

Uprasza się zatém Najprzewielebniejszego biskupiego Konsystorza, ażeby o każdéj takiéj prezentacyi Rząd powiadomił, aby ten o moralnéj i politycznéj konduicie prezentowanych pewnéj mógł zasięgnąć wiadomości.

O rezultacie będzie Najprzewielebniejszy Konsystorz zawiadomionym, a jeżeli takowy będzie pomyślny, prześwietny Konsystorz wyda prezentowanemu dekret nominacyjny i każe go wprowadzić w czynność, w przeciwnym razie zaś zawezwie prezentującego, aby innego kandydata na wakującą posadę przedstawił.

L. 602.

S.

Reskrypt Wys. c. k. Prezydyum Komisyi namiestniczej z d. 11. Sierpnia b. r. L. 4263/ praes. tyczący się rewizyi premijów, komunikuje się Dozorcom szkolnym i nauczycielom do wiadomości.

Man hat die Wahrnehmung gemacht, daß bei der Wahl der Prämienbücher für Haupt=, Trivial= und Pfarrschulen nicht immer mit der erforderlichen Umsicht zu Werke gegangen werde. Oft werden Bücher vertheilt, deren Inhalt dem Alter der zu betheilenden Kinder nicht angemessen ist, oder in sittlicher und politischer Beziehung auf das kindliche Gemüth höchst nachtheilig wirken muß

Da die noch immer thätige regierungsfeindliche Partei kein Bedenken trägt, auch diese Gelegenheit für ihre Zwecke auszubeuten, so ist es eine gebieterische Pflicht, die von Gemeinden oder einzelnen Personen gewidmeten Prämienbücher vor deren Vertheilung einer genauen Prüfung zu unterziehen.

Das hochwürdige bischöfliche Consistorium wolle sonach veranlassen, daß, so oft Prämienbücher bei der öffentlichen Prüfung vertheilt werden sollen, dieselben einige Wochen vor der Prüfung von den betreffenden Geschenkgebern dem

bezüglichen Schuldistriktsaufseher übergeben werden, dessen Pflicht es sein soll, diese Bücher genau durchzugehen und alle diejenigen zurückzuweisen, welche unzweckmäßig oder in irgend einer Beziehung anstößig sind. Für die Wahl dieser Prämienbücher wären die Schuldistriktsaufseher verantwortlich zu machen.

Krakau am 11. August 1864.

Postrzeżono, że przy wyborze premijów dla szkół głównych trywijalnych i parafialnych schodzi na należytej oględności. Często bywają rozdawane książki, których treść, albo nie jest zastósowaną do wieku dzieci, albo też pod względem moralnym lub politycznym na ich dziecinny umysł szkodliwy wpływ wywiera.

Ponieważ zawsze czynna a Rządowi przeciwna partyja nie waha się wyzyskiwać i téj okoliczności ku osiągnieniu swych celów, przeto też scisłe rozpoznawanie wszystkich od gmin lub pojedynczych osób podarowanych premijów przed ich rozdawaniem za nieuchronną powinność uważać należy.

Najprzewielebniejszy biskupi Konsystorz zechce zatem postanowić, aby darodawcy, kilka tygodni przed rozdawaniem premijów na publicznych popisach, takowe u dozorców szkolnych dystryktowych składali, a tych obowiązkiem będzie dokładnie je przeglądnąć i niestósowne lub pod jakimkolwiekbądź względem nieprzyzwoite cofnąć. Za wybór niestósownych premijów zechce Kontystorz Dozorców szkolnych dystryktowych odpowiedzialnymi uczynić.

Z Konsystorza Jlngo Dyjec. Krak.

Kraków dnia 11. Sierpnia 1864.

L. 624.

S.

W. c. k. Komisya Namiestnicza udzieliła Dekretem z dnia 25. Sierpnia b. r. do L. 20975. posadę nauczyciela w Czernichowie P. Ferdynandowi Jasieńskiemu Suplentowi szkoły głównéj męzkiéj u św. Barbary w Krakowie.

Z Konsystorza Jlnego Dyjec. Krak.

Kraków dnia 29. Sierpnia 1864.

L. 626

S.

Konsystorz biskupi nadał posadę bezpłatnego pomocnika nauczycielskiego przy III. główněj szkole P. Janowi Chlebkowi kwalifikowanemu kandydatowi nauczycielskiemu na szkoły niższe realne.

Z Konsystorza Jlnego Dyjec. Krak.

Kraków dnia 29. Sierpnia 1864.

L. 635.

S.

Uchwałą z dnia 31. sierpnia br. nadał Biskupi Konsystorz posadę bezpłatnego pomocnika przy drugiéj główněj szkole w Krakowie Panu Ludwikowi Roszkiewiczowi kandydatowi stanu nauczycielskiego.

Z Konsystorza Jlnego Dyjec. Krak.

Kraków dnia 3. Września. 1864

L. 641.

S.

Gorliwy pomocnik drugiéj główněj szkoły u św. Barbary P. Mikołaj Rybka zrzekł się swéj posady po trzechletniéj nader skuteczněj pracy około wykształcenia uczniów dla nadwątlonego zdrowia swego.

Opróżnioną posadę pomocnika zajął prowizorycznie Pan Franciszek Marciszewski, kandydat nauczycielski przy c. k. szkole główněj wzorowéj.

Z Konsystorza Jlnego Dyjec. Krak.

Kraków dnia 31. Sierpnia 1864.

L. 641.

S.

Przy drugiéj główněj szkole u św. Barbary została opróżnioną posada pomocnika nauczycielskiego płacą roczną 157 złr. 50. c. w. a. wyposażona, na którą się niniejszém konkurs obwieszcza.

Podania o udzielenie téj posady należycie ostęplowane (1 złr. w. a) mogą być nadsyłane do tutejszego Konsystorza aż do dnia 10. Listopada b. r. włącznie.

Z Konsystorza Jlnego Dyjec. Krak.

Kraków dnia 3. Września 1864.

L. 657.

S.

Różnemi czasy i przy różnéj sposobności odzywał się Konsystorz do Dozorów Szkolnych, do Duchowieństwa i do Nauczycieli, aby się połączonemi siły jęli do podniesienia w kraju naszym pszczelnictwa i sadownictwa Z raportow, które W. c. k. Komisya Namiestnicza przy Odezwie z dnia 2 Września b. r. do L. 21541. Konsystorzowi nadesłala, powziął Tenże przekonanie, że aczkolwiek w sprawie tej nie mało już zdziałano, wszelako wiele jeszcze do życzenia pozostało. Rzec można, że obie wyżej wzmiankowane gałęzie gospodarstwa krajowego mimo usiłowań starannych są jeszcze w zalążku. Osobliwie zaś pszczelnictwo stoi bardzo nisko, lubo natura naszego kraju jest nader przyjazną téj gałęzi gospodarstwa. Dozory szkolne i szanowne duchowieństwo mają obowiązek w obec Boga, kościoła i kraju pracowania w tym kierunku z ludem i z nauczycielami, aby jednym i drugim wskazać drogę, na której się dochodzi do dobrego bytu. Polegając na rozsądku pasterzy dusz w ogólności a Dozorów Szkolnych Dystryktowych w szczególności, wzywa Ich Konsystorz aby słowem i czynem, radą i pomocą wspomagali lud i nauczycieli sobie podwładnych w hodowaniu pszczół i pielęgnowaniu drzew owocowych. Szlachetne usiłowania w tej sprawie łożone niedaleka przyszłość uwieńczy skutkiem pomyślnym. Błogich owoców będzie się można tem pewniej spodziewać, gdy i Wysokie Władze Rządowe i Towarzystwa krajowe rolnicze energicznie się zajmują podniesieniem obu wzmiankowanych gałęzi gospodarstwa. Mianowicie zaś: gminy otrzymały polecenie zaopatrywania szkółek trywijalnych w ule pszczelne. Przy niektórych szkołach już się takowe znajdują, dla innych będą niebawem nabyte.

Dozory szkolne zaraportują Konsystorzowi najpóźniej z początkiem wiosny 1865, czy wszytkie szkoły posiadają ule z pszczołami. —

Z Konsystorza Jlngo Dyjec. Krak.

Kraków dnia 9. Września 1864.

L 693.

S.

W celu obsadzenia posady nauczyciela przy nowo utworzonej szkole trywijalnej w Filipowicach, patronatu rządowego z roczną płacą 210 złr. w. a. rozpisuje się nieniejszem konkurs, z tém zawiadomieniem, iż termin na wniesienie podań o uzyskanie tej posady z dniem 15. grudnia b. r. się kończy.

Z Konsystorza Jlngo. Dyjec. Krak.

Kraków dnia 1. Października 1864.

L 641.

S.

Piotr Kramer nauczyciel szkółki trywialnéj w Obertrum zadekretowany przez Sąd krajowy w Salzburgu na piętnastomiesięczne ciężkie więzienie za zbrodnię gwałtu i uwiedzenia do nieczystości, postradał posadę przez siebie zajmowaną i został uznanym za nieudolnego do prowadzenia młodzieży czy to prywatnie czy w zakładach naukowych publicznych. Ostrzega się przeto niniejszém przełożonych szkół, aby rzeczonego Piotra Kramera, gdyby się tenże, w tych stronach zjawił do żadnéj posługi przy szkołach tutejszych nie używali, ani go téż w domy prywatne nie rekomendowali.

Z Konsystorza Jlnego Dyjec. Krak.

Kraków dnia 3. Października 1864.

ANTONI
Biskup Amatunt. i Wik. Apost. Krak.

X. Pawel Russek
Kanclerz.

Czcionkami Karola Budweisera w Krakowie.